

navatele narušovať súkromí zamestnancov na pracoviskách a vo spoločných priestoroch zamestnávateľa tým, že podrobuje zamestnancov otvorenému alebo skrytému sledovaniu, odpisoch a záznamu jeho telefonických hovorov, kontrole elektronických pošty alebo kontrole listovních zásilek adresovaných zamestnancami“ a zamestnanci o nı musí byť prımo informovanı. Jak uvedl NS, možnosť užívanı komunikačných prostriedkov vo vlastníctví zamestnávateľa k súkromým účelom zamestnanca je absolútne v dispozícii zamestnávateľa. Ten tak môže určiť, zda je bude moci využívať čiastočne, mimořadně či vübec. Kontrola prıpadného zásahu vřak již nemüže být vykonávána libovolně, ale pouze „prıměřeným způsobem“ a musí být při nı šetřena základní práva zamestnanca. Zákon ovšem nedefinuje, jaká kontrola je ještě prıměřená a tak bude při hodnocení prıměřenosti v každém jednotlivém prıpadě nutno prıhlédnout „zejména k tomu, zda šlo o kontrolu prüběžnou či následnou, k její délce, rozsahu, k tomu, zda vübec a do jaké míry omezovala zamestnanca v jeho činnosti, zda vübec a do jaké míry zasahovala také do práva na soukromı zamestnanca apod.“ Zároveň ale zamestnávateľ musí mít možnosť tuto kontrolu vübec nějak realizovat a získat prıpadně důkazy o nedodržování zákazu využívat telekomunikační prostředky pro vlastní aktivity zamestnanca. V projednávaném prıpadě ovšem zamestnávateľ pouze vykonával kontrolu, která sloužila k ochraně jeho majetku (tedy kontrolu dodrřování zákazu) a nikoliv ke sledování soukromých aktivit zamestnanca. Odůvodnění NS je ovšem poměrně zajímavé. Na jedné straně NS konstatoval, že „o soukromı zamestnanca (jeho osobnosti) vypovídá i údaj o tom, které internetové stránky sleduje“. Na druhé straně ovšem NS říká, že podstatou kontroly v daném prıpadě nebylo zkoumání, které stránky sleduje, ale pouze zjiřtění, „zda zamestnanec sledoval takové internetové stránky, které s výkonem jeho práce nesouvisely. Otázkou zůstává, jak mohl zamestnávateľ hodnotit, zda se (ne)jednalo o stránky související s výkonem práce zamestnanca, aniž by věděl, o jaké stránky se jedná, nota bene pokud to dokazoval „detailním výpisem aktivit“ zamestnanca.

Kauza měla dohru i Ústavnıho soudu. Stěžovatel (zamestnanec) ve své stížnosti namıtal, „že obecné soudy při svém rozhodování nepřihlédly k § 11 odst. 6 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajü a o změně některých zákonü podle kterého žádné rozhodnutí správce nebo zpracovatele [zamestnávateľa], jehož důsledkem je zásah do právních a právem chráněných zájmü subjektu údajü, nelze bez ověření vydat nebo učinit vylučně na základě automatizovaného zpracování osobních údajü. Ústavnı soud se dále plně ztotožnil s názorem NS a neoznačil jeho rozhodnutí za svévolné či extrémní. Klıčovým tak i podle ÚS bylo, že zamestnávateľ nesledoval „obsah“ zpráv, ale pouze kontroloval porušování zákazů užívat pro svou osobní potřebu výpočetní techniku zamestnávateľa. Důkaz „výpisem aktivit“ tak nebyl důkazem nepřípustným. V konečném důsledku tak neshledal Ústavnı soud v rozhodovací činnosti obecných soudü žádné porušení základních práv stěžovatele a stížnost odmıtl jako zjevně neopodstatněnou.

Zodpovednosť poskytovateľa diskusného fóra za údajne difamačné prıspevky tretích osôb

Martin Husovec

Slovenská republika

Soud	Krajský súd v Trenčine
Sp. zn.	19Co/35/2012
Datum	26.4.2012
Fáze řízení	podané dovolanie
Dostupnost	rozhodnutia.sk

Na konci aprıla 2012 vydal senát Krajského soudu v Trenčine prvé slovenské druhostupňové rozhodnutí týkajúce sa zodpovednosti na internete za užívateľský obsah – známe aj ako *Stacho v. Klub Strážov*. Krajský súd vo svojom rozhodnutí podstatne zmenil prvostupňový rozsudok Okresného soudu v Považskej Bystrici. Podľa dostupných informáciı vřak aj samotné rozhodnutie Krajského soudu v Trenčine bolo napadnuté dovolaním na Najvyššom súde SR.

Žalovaný, občianske združenie Klub Strážov, prevádzkuje internetovú stránku www.pb.otvorene.sk, kde publikuje rôzne články z prostredia samosprávy. Pod niektorými z uverejnených článkov sa rozpútala diskusia ohľadom osoby považskobystrického podnikateľa pána Stacha. Zo strany anonymných prısievateľov v nej padlo na adresu žalobcu aj niekoľko viac expresívnych slov ako napr. „Zlodej“, „Zlodej a podvodník“.

Žalobca, pán Stacho, sa rozhodol brániť. Bez akejkoľvek „pred-súdnej“ žiadosti o zmazanie komentárov, rovno zažaloval len poskytovateľa internetového fóra. Žiadal prıtom ospravedlnenie, odstránenie prıspevkov a priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 5.000 eur. Okresný súd v Považskej Bystrici (sp. zn. 7C/96/2011, samosudca, JUDr. Róbert Jankovský) všetky tieto uplatnené nároky žalobcovi priznal, vrátane náhrady nemajetkovej ujmy v plnej výške. Keďže sa žalovaný voči rozhodnutiu odvolal, vec pokračovala na Krajskom súde v Trenčine.

Krajský súd v Trenčine (sp. zn. 19Co/35/2012, senát v zložení JUDr. Beáta Čupková, JUDr. Alena Záhumenská a JUDr. Viera Škultétyová) potom na konci aprıla 2012 rozhodol, že žalovaný nemusí zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy vübec a tiež nemusí zverejniť ospravedlnenie. Žalovaný bol vřak zaviazaný zmazať niektoré výrazy (nie diskusný prıspevok ako taký). A tiež, keďže žiadnemu z účastníkov nebola priznaná náhrada trov konania, žalovaný musí niesť sám tieto svoje trov. Voči rozhodnutiu bolo podané minimálne jedno dovolanie, ktoré dnes čaká na svoj prısledok na Najvyššom súde SR.

Rozhodnutie Krajského soudu možno na jednej strane hodnotiť veľmi pozitívne (napr. posúdenie subjektov deliktneho závazku alebo aplikácia bezpečného prıstavu hosting podľa § 6 ods. 4 ZEO na poskytovateľa internetového fóra), no na strane druhej má aj časti, ktoré

hodnotíme skôr negatívne (otázka pasívnej legitímácie pri § 13 ObčZ, založenie povinnosti odstrániť následok zásahu na ustanovení § 6 ods. 4, 5 ZEO alebo rozdelenie trov konania).

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil nasledovne: „*Predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je, že došlo k neoprávnenému zásahu, a že tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na chránených osobnostných právach. Tieto náležitosti musia byť súčasne splnené, aby vznikol právny vzťah, obsahom ktorého je na jednej strane právo domáhať sa ochrany podľa § 11 Občianskeho zákonníka a na druhej strane povinnosť znášať sankcie uložené súdom. Účastníkom, ktorý je v rámci tohto právneho vzťahu nositeľom uvedeného oprávnenia, je fyzická osoba, do osobnostných práv ktorej bolo zasiahnuté. Účastníkom, ktorý je nositeľom povinnosti upustiť od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti alebo odstrániť následky zásahov, alebo poskytnúť primerané zadosťučinenie, je vždy tá fyzická alebo právnická osoba, ktorá sa dopustila určitého konania, neoprávnené zasahujúceho do chránených osobnostných práv.*“ Ďalej, že: „*V prejednávanej veci je nespornou skutočnosťou, že odporca nie je autorom predmetných diskusných príspevkov. Odporca nie je ten, kto zásah do osobnostných práv navrhovateľa spôsobil, nie je daná jeho zodpovednosť (objektívna zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie) a nie je daná jeho vecná pasívna legitímácia. Odporca nezasiadol do osobnostných práv navrhovateľa ani tým, že je registrátorom a prevádzkovateľom webovej stránky, ktorá umožňuje tretím osobám, a to aj anonymne, uverejňovať svoje myšlienky a názory na spoločenské a politické dianie v Meste H. T. V tomto smere možno súhlasiť s názorom odporcu, že povinnosť možno v súlade s Ústavou SR ukladať len na základe zákona, zo žiadneho právneho predpisu nemožno zodpovednosť odporcu za daný zásah do osobnostných práv navrhovateľa vyvolaným anonymným diskutujúcim vyvodiť. Aj podľa rozhodovacej činnosti Európskeho súdu platí, že zodpovednosť „za niečie protiprávne aktivity nie je možné prenášať na tretie osoby, ktoré samé právo neporušili.“*

Ak si totiž rozdelíme danú situáciu na malé časti, je zjavné, že **páchatelom deliktu (Täter)** podľa § 11 ObčZ, ak samozrejme ide o protiprávne výrazy, je anonymný prispievateľ. Poskytovateľ fóra, ktorý vôbec nepoznal tohto prispievateľa alebo ho neinstruoval (nedal mu pokyn), zároveň nie je ani **spolupáchatelom deliktu (Mittäter)** a ani **účastníkom na delikte (Teilnehmer)**. K zásahu totiž došlo konaním tretej „nespriateľnej“ osoby (pridaním komentára) a nie jeho vlastným konaním. V súkromnom práve subjekt zodpovedá v zásade za svoje protiprávne konania, pričom za protiprávne konania iných osôb zodpovedá len veľmi výnimočne, a to ak tak stanovuje zákon (napr. § 420 ods. 2 ObčZ). Poskytovateľ fóra teda sám neporušuje osobnostné práva. Iste, poskytovateľ fóra sa môže do tejto situácie dostať. Pred získaním informácie o akomkoľvek porušení bráni spusteniu prevenčnej povinnosti (*duty of care*) tzv. zákaz uloženia povinnosti monitorovať (§ 6 odst. 5 ZEO v SR a § 6 ZSIS v ČR, čl. 15 Smernice o EO). Po tom, čo sa poskytovateľ oboznámi s protiprávnym konaním užívateľa, však už môže vzniknúť aj

u neho zodpovednosť za konanie tejto tretej „nespriateľnej“ osoby. Tá môže vzniknúť v dvoch odlišných formách. Ak ide o:

- a) **nedbanlivostné napomáhanie** pri udržovaní protiprávneho stavu alebo protiprávneho následku poskytovateľom, môže nekonanie vo vzťahu k protiprávnemu konaniu tretej osoby (jeho nečinnosť), vyústiť k spáchaniu *svojho* vlastného deliktu (napr. za ponechanie príspevku v diskusii aj po rozhodnutí súdu). Tento delikt však bude stáť samostatne, a nebude, okrem skutkových okolností, právne spojený (napr. solidárnou zodpovednosťou podľa § 438 ObčZ) s deliktom anonymného diskutéra. Tento samostatný delikt poskytovateľa môže mať či už charakter osobnostnoprávneho deliktu podľa § 11 ObčZ alebo deliktu z porušenia prevenčnej povinnosti podľa §§ 415, 420 ObčZ.
- b) **úmyselné napomáhanie** pri udržovaní protiprávneho stavu alebo protiprávneho následku poskytovateľom, môže ísť o účastníctvo na delikte pôvodného páchatela. V prípade *ex post* účastníctva bude už delikt poskytovateľa právne spojený solidárnou zodpovednosťou s deliktom hlavného páchatela - anonymného diskutéra.

Možno sa len stotožniť s názorom, že v konkrétnom prípade Krajský súd nepovažoval poskytovateľa internetového fóra ani za páchatela, spolupáchatela alebo účastníka na delikte. Zrejme nemal ani za to, žeby poskytovateľ spáchal osobitný delikt svojou nedbanlivosťou a nedostatočnou starostlivosťou pri ochrane práv iných. V tomto momente však súd, podľa nášho názoru nesprávne, usúdil, že negatívna ochrana (obraňovacie nároky) tak nie je k dispozícii voči iným subjektom. A tak prezentoval veľmi úzky výklad § 13 ObčZ čo do pasívnej legitímácie zo zdržovacieho a odstraňovacieho nároku, ktorý tu súd obmedzuje len na páchatela, spolupáchatela alebo účastníka na delikte. Najvyšší súd SR by sa mal podľa nášho názoru viac pozastaviť nad výkladom § 13 ObčZ. Sme totiž presvedčení, že z tohto nároku môže byť pasívne legitimovaný ktokoľvek kto hoci len umožňuje páchanie deliktu tretiemu bez toho, aby sám delikt páchal (či už ako páchatel, spolupáchatel alebo účastník). Ustanovenie § 13 ObčZ zamlčuje adresáta odstraňovacieho a zdržovacieho nároku, keď hovorí, že „*fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov.*“ Tieto subjekty môžeme označiť **nepriamy porušovateľ (mittelbarer Rechtsverletzer)**, **alebo umožňovateľ**. Záväzok na zdržanie alebo odstránenie voči týmto osobám má povahu kvázi-deliktneho právneho vzťahu a spravuje sa taktiež §§ 489, 492, 494 a nasl. ObčZ. Širokú pasívnu legitímáciu v týchto sporoch (a nie len v nich) vyžaduje dennodenná realita, kde k dosiahnutiu efektívnej spravodlivosti je často nevyhnutné zaviazať k určitému konaniu osoby, ktoré sami protiprávne nekonali. Dnes existuje v slovenskom práve takáto „rozšírená pasívna legitímácia“ pri deliktoch z práv duševného vlastníctva (napr. § 56 ods. 1 písm. b) AutZ), pričom jej potreba sa

ukazuje aj pri vlastníckom práve alebo práve na ochranu osobnosti (porovnaj nemeckú doktrínu *Störerhaftung*). Jej zmyslom je, aby bolo možné k dosiahnutiu právneho stavu zaviazat' aj osoby, ktoré majú určitý nepriamy dosah na páchanie deliktov. Samozrejme táto umožňovateľská zodpovednosť (zodpovednosť umožňovateľa) musí mať svoje pevné limity, pričom inšpirovať sa možno nemeckým alebo únijným právom¹.

Keďže ale súd pravdepodobne nepomyslel aj na takúto konštrukciu, musel nájsť právny základ pre uloženie povinnosti odstrániť niektoré výrazy z diskusie niekde inde. Našiel ho prekvapujúco v § 6 zákona o elektronickom obchode (ZEO), ktorý znie: „*Vzhlľadom na preukázaný zásah do osobnostných práv navrhovateľa, ktorý možno považovať za protiprávny, je odporca podľa § 6 ods. 4 zákona č. 22/2004 Z. z. povinný v dôsledku rozhodnutia súdu žiadané výrazy z elektronickej komunikačnej siete odstrániť.*“ Hľadanie východiska v § 6 ZEO nepovažujeme za správne riešenie. Súd podľa nášho názoru mal skôr interpretovať pasívnu legitimitáciu podľa § 13 ObčZ širšie, čím by mohol na jednej strane odmietnuť protiprávnosť konania žalovaného a zároveň ho zaviazat' k odstráneniu určitých výrazov.

K našim námietkam. V prvom rade ustanovenie § 6 ods. 5 ZEO neponúka žiadne hmotnoprávne nároky a má celkovo iný právny význam. Ten sa odvíja od konštrukcie smernice o elektronickom obchode. Predmetné ustanovenie má poukazovať na to, že hoci § 6 ZEO chráni pred vznikom niektorých mimo-zmluvných záväzkov, nie je tomu tak čo do zodpovednosti za odstránenie alebo predchádzanie protiprávnemu stavu (u nás, odstraňovací a zdržovací nárok). V tomto prípade aplikovateľný čl. 14 Smernice o elektronickom obchode, ktorej je § 6 ods. 4 a ods. 5 ZEO transpozícia, totiž stojí na „dvojkoľajnosti zodpovednostných nárokov“. Na jednej strane za istých okolností blokuje voči poskytovateľom typu hosting monetárne nároky (t.j. nie len škodu, ale aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch), na druhej strane však vždy výslovne umožňuje zdržovacie a odstraňovacie nároky. Hoci tieto nároky umožňujú, dokonca aj víta, nemožno toto ustanovenie vykladať tak, že ich samo zakladá. Súdu by tak vznikol celý rad (nevyliešiteľných) problémov ako napr. určenie okruhu aktívne legitimovaných osôb, určenie povahy žiadanej protiprávnosti, odôvodnenie nezmyselnej obmedzenosti takéhoto nároku len voči pár poskytovateľom služieb na internete a pod.

Zároveň však treba vyzdvihnúť, že Krajský súd v Trenčíne pomerne bez problémov dospel k záveru, že sprostredkovanie diskusie na internete v takejto technickej podobe a za takýchto okolností spadá pod činnosť tzv. bezpečného prístavu hosting, na ktorý sa aplikuje čl. 14 Smernice o EO a § 6 ods. 4 ZEO (a to i napriek zlému slovenskému zneniu § 6 ods. 4 ZEO). Iné európske sudy s tým totiž mali istý čas problém, čo sa však s prvými rozhodnutiami Súdneho dvora EU

(*Google France C-236/09, L'Oreal v. eBay C-324/09*) ukázalo ako úplne neopodstatnené.

Ďalšia otázka hodná povšimnutia je, že súd pri citácii § 6 ZEO uvádza, že „*Na založenie zodpovednosti za obsah takejto informácie sa vyžaduje, že prevádzkovateľ má o protiprávnosti informácie uloženej užívateľom vedomosť.*“. Súd teda (pravdepodobne) vraví, že ak dôjde k diskvalifikovaniu z jedného z tzv. bezpečných prístavov, tak sa zakladá zodpovednosť tohto poskytovateľa za tieto informácie. Tu ide o veľmi dôležité nepochopenie účelu § 6 ZEO v našom práve. Nepochopenie, ktoré sme už kritizovali v súvislosti s rozhodnutím Vrchného súdu v Prahe, sp. zn. 3 Cmo 197/2010, vo veci *Prolux*. Tento záver sa na výsledku rozhodnutia nijako neprejavil, ale je dôležité na neho upozorniť.

Smernica o elektronickom obchode totiž upravou tzv. bezpečných prístavov v čl. 12 až 14 (pre činnosti mere conduit, caching, hosting) „nemala ambíciu určiť moment vzniku zodpovednosti, ale naopak, určiť moment do kedy je jednoznačne vylúčená. Otázka vzniku závisí od konkrétnych okolností prípadu a povahy deliktu, pričom je možné, že dvaja poskytovatelia, ktorí sa kvalifikujú pod rovnaký bezpečný prístav, napríklad hosting, sa stanu zodpovední v úplne odlišnom momente. Bezpečné prístavy možno chápať skôr ako nové znenie alebo objasnenie existujúceho práva, než jeho výnimky (pozri bod 136 návrhov v *L'Oreal v. eBay C-324/09*), nieto ešte ako uloženie nových povinností.“ (HUSOVEC, M. Krátky komentár k prípadu *Prolux*. In: *Revue pro právo a technologie* č. 1/2011). Vo svojich dôsledkoch totiž súd „pretočením“ účelu § 6 ZEO vytvára novú normu o kvalite § 420 ods. 2 ObčZ, ktorá upravuje zodpovednosť za konanie iných osôb (hoci tu nejde o pričítanie zodpovednosti namiesto delikventa, ale zrejme vedľa neho). Podľa súdu sa (asi) na založenie zodpovednosti za určité protiprávne konanie nemá posudzovať (deliktosť) vlastného konania poskytovateľa, ale jeho vedomosť o deliktne konaní tretej osoby, nadobudnutím ktorej sa hneď zakladá jeho zodpovednosť. Na druhej strane je možné, že táto veta rozsudku sa má skôr čítať: „*Na založenie zodpovednosti za obsah takejto informácie sa vyžaduje, okrem samotných podmienok deliktu, aj to, že prevádzkovateľ má o protiprávnosti informácie uloženej užívateľom vedomosť.*“

V každom prípade by sa mal Najvyšší súd SR seriózne zaoberať otázkou kedy a za akých okolností by mali poskytovatelia diskusného fóra začať niesť zodpovednosť aj za peňažné nároky (škoda, nemajetková ujma v peniazoch, prípadne bezdôvodné obohatenie), ak neodstránili určité príspevky alebo výrazy ihneď ako o to boli požiadaní, či inak nadobudli o ich existencii skutočnú vedomosť. V týchto prípadoch, keď poskytovateľ stratí tento „plátený štít“ bezpečného prístavu podľa § 6 ods. 4 ZEO, musí totiž všeobecný súd na základe konkrétnych okolností prípadu posúdiť, či poskytovateľ diskusného fóra sám spáchal delikt tým, že ponechal príspevky na svojej platforme, a to aj napriek žiadosti o ich odstránenie pre údajnú protiprávnosť.

Najvyšší súd SR by mal preto formulovať určitý **test**, ktorý predvídateľne stanoví, **kedy takáto omisia zo strany poskytovateľa diskusného fóra zakladá jeho**

1 HUSOVEC, M. *Krajský súd Trenčín: Zodpovednosť poskytovateľa diskusného fóra za údajne difamačné príspevky tretích osôb*. In: *Lexforum*, Júl 2012. Dostupné online [30.9.2012] na: <http://www.lexforum.cz/405>

zodpovednosť za škodu alebo náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch **za osobnostnoprávny delikt**. Takýto test pritom vyžaduje citlivý ústavnoprávny balanc. Na jednej strane totiž musí umožňovať efektívne nástroje proti porušeniam osobnostných práv na internete, no na strane druhej nesmie neprimeranou prísnosťou dusiť konštruktívnu diskusiu. Zatiaľ čo veľmi prísny test bude motivovať k odstraňovaniu všetkého čo bolo nahlásené zo strachu pred peňažnými nárokmi, veľmi benevolentný test môže viesť k drzosti a nezájmu zo strany poskytovateľov "niečo riešiť". Uvidíme ako sa Najvyšší súd SR tejto role ujme.

Vyčerpání práv u počítačových programů

Matěj Myška

Je realitou trhu, že software již dnes není šířen (a to i úplně) na fyzických nosičích, ale ponejvíce pomocí internetu. Zásadní právní otázka, které se věnoval Soudní dvůr EU ve věci C-128/11 UsedSoft GmbH v Oracle International Corp. zní, zda při tomto způsobu distribuce software dochází k vyčerpání práva na rozšiřování předmětného počítačového programu. Sekundárním důsledkem posouzení takové situace je (ne)dovolenost obchodování licencemi tzv. „z druhé ruky“.¹ Doktrína „vyčerpání práva“, dovozená z rozhodnutí Deutsche Grammophon², je v oblasti právní ochrany počítačových programů³ zakotvena v čl. 4 odst. 2 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES o právní ochraně počítačových programů (dále jen „Směrnice“)⁴, který stanoví, že se „právo na šíření [rozšiřování] této rozmnoženiny v rámci [Unie] s výjimkou práva na kontrolu dalšího pronájmu počítačového programu nebo jeho rozmnoženin vyčerpá při prvním prodeji rozmnoženiny“.⁵ Prodejci software se snaží aplikaci doktríny vyčerpání práv logicky zabránit, jelikož se software ze své podstaty použitím neopotřebává. Jak uvádí Otevřel, pro prodávajícího takový „použitý software“ znamená „výhodu nižší ceny, přičemž užitná hodnota zůstává nezměněna“.⁶

1 Soudní dvůr tak ukončil dlouhodobě trvající debatu o vyčerpání práv na rozšiřování v případě počítačových programů. Z českých zdrojů se této otázce věnoval KUBEŠA, Tomáš. Právní aspekty prodeje software z druhé ruky. In Právní forum. Praha : Wolters Kluwer, 2011., s. 21-30. 9 s. ISSN 1214-7966. Obecně pak: OTEVŘEL, Petr. Vyčerpání práva na rozšiřování originálu nebo rozmnoženiny autorského díla. Právní rozhledy. 2005, č. 5, s. 86. ISSN 1210-6410.

2 Rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 8. června 1971, věc Deutsche Grammophon, C-78/70.

3 Tato doktrína se uplatňuje i u dalších práv duševního vlastnictví srovnaj např. čl. 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/95/ES ze dne 22. října 2008, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách (Úř. věst. L 299, s. 25); nebo např. čl. 5 písm. c) druhá věta směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází (Úř. věst. L 77, s. 20; Zvl. vyd. 13/15, s. 459).

4 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů (kodifikované znění); Úř. věst. L 111, s. 16.

5 V českém autorském právu je pak obdobné pravidlo ustanoveno v § 14 odst. 2 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

6 OTEVŘEL, Petr. Prodej software z druhé ruky. Je to legální? [online]. Prá-

Okolnosti případu a řízení před národními soudy

Řešená otázka vyvstala ve sporu mezi společností Oracle (dále jen „žalující“), výrobcem a nositelem veškerých práv k databázovému softwaru, a společností UsedSoft⁷, přeprodejcem „použitých licencí“ (dále jen „žalovaná“). Žalující nabízela svůj software i online ke stažení ze svých webových stránek. Předpokladem užití tohoto software bylo uzavření licenční smlouvy, která obsahovala následující klauzuli: „Platbou za služby získáváte výhradně pro vnitřní obchodní účely nevýlučné, nepřevoditelné a bezplatné uživatelské právo na dobu neurčitou ke všem produktům a službám, které Oracle vyvíjí a Vám zpřístupňuje na základě této smlouvy.“ Licence tak výslovně zakazovala převádět toto právo na třetí osoby. Distribuovaný software fungoval na principu „klient – server“, nabyvatel licence tedy nabyl právo mít trvale uloženo na svém serveru a současně k němu umožňovat přístup maximálně 25 uživatelům (v případě přístupu 30 uživatelů současně tak musel potenciální uživatel software nabyt licence dvě). Mimoto většina uživatelů uzavřela ještě smlouvu o údržbě (maintenance contract), na základě kterého byly zákazníkovi dodávány aktualizace (updates) a opravy software (patches). Žalovaná pak jednala v rozporu s tímto ustanovením, když nabývala od uživatelů „použitě“ licence, tedy takové, které tito neměli zájem dále využívat, a nabízela je dalším zákazníkům. Zákazníci žalované, kteří případně neměli rozmnoženinu počítačového programu, si jej po „nakoupení použité licence“ stáhly přímo ze stránek žalující. Soud první⁸ i druhé instance⁹ označil tento „obchodní model“ za protiprávní a přikázal žalované se těchto praktik zdržet. Německý spolkový soud se rozhodl v řízení o revizi (tedy mimořádném opravném prostředku) toto přerušit a položit SDEU jasně formulované otázky týkající se konkrétního chápání pojmu vyčerpání práv na rozšiřování.¹⁰

Položené předběžné otázky

Německý spolkový soud se tedy SDEU dotázal, zda:

1. „Je osoba, která se může dovolávat vyčerpání práva na rozšiřování rozmnoženiny počítačového programu ‚oprávněným nabyvatelem‘ ve smyslu čl. 5 odst. 1 [...]“?
2. Pro případ, že první otázka bude zodpovězena kladně, vyčerpává se právo na rozšiřování rozmnoženiny počítačového programu ve smyslu čl. 4 odst. 2 [...] pokud nabyvatel pořídil rozmnoženinu se svolením nositele práv stažením programu z internetu na nosič dat?
3. Pro případ, že i druhá otázka bude zodpovězena kladně, může se i taková osoba, která nabyla licenci

vo IT – www.pravo.it [citováno 16. 12. 2012]. Dostupné z: <http://www.pravoit.cz/article/prodej-software-z-druhe-ruky-je-to-legalni>.

7 V průběhu řízení bylo zahájeno se společností UsedSoft insolvenční řízení, před SDEU tak byla společnost zastoupena Axelem W. Bierbachem, insolvenčním správcem.

8 Rozsudek Landesgericht München I ze dne 15. 3. 2007, sp. zn. 7 O 7061/06.

9 Rozsudek Oberlandesgericht München ze dne 3. 7. 2008, sp. zn. 6 U 2759/07.

10 Usnesení Bundesgerichtshof ze dne 3. 2. 2011, sp. zn. I ZR 129/08.